

Remiss avseende Förordning om återanvändning av vatten - förslag från EU-kommissionen

Ert dnr: M2018/1920/Nm

Inställning

Livsmedelsverket instämmer i förordningsarbetets slutsats att det är angeläget att vattenanvändning är så effektiv som möjligt och att återanvändning på olika sätt är angeläget för att minska vattenstressen som hittills till största delen berört södra Europa. Problemet har dock blivit aktuellt i Sverige de senaste tre åren, med påfrestningar på vattenförsörjningen och särskilt drabbat jordbruket denna växtsäsong.

Klimatförändringarna medför både möjligheter och utmaningar för livsmedelssektorn och Sveriges tillgång till säkra livsmedel. En utgångspunkt för förordningsarbetet är att underlätta jordbruks- och trädgårdsodlingssektorns tillgång till vattenresurser. Kostnadsaspekten spelar stor roll för att återanvänt vatten skall kunna utnyttjas i odlingarna. Det är därför positivt och viktigt att dessa aspekter, som kan ha stor betydelse för livsmedelsförsörjningen, lyfts i arbetet.

Synpunkter

Utifrån Livsmedelsverkets uppdrag för säkra livsmedel har myndigheten följande invändningar mot det underlag förslaget bygger på.

- Avseende biologiska faror vill Livsmedelsverket påpeka följande specifika brister:
 - Den föreslagne indikatorn avseende *E.coli* är på gränsen till att vara acceptabel med avseende på det folkhälsomål som ska uppnås. Ett mer ambitiöst prestationsmål bör sättas.
 - Övriga prestationsmål är relevanta, men de kommer bli svåra att validera.
 - Ett vägledningsdokument för att leva upp till Förordningen bör vara klart innan förordningen träder i kraft.
- Avseende kemiska-toxiska faror vill Livsmedelsverket påpeka följande specifika brister:
 - Det behövs ett bättre underbyggt resonemang gällande bristen av miniminivåer för kemiska föroreningar.

- Det finns ett behov att kritiskt diskutera upptag och ackumulering av kemiska föroreningar. Det finns också en växande oro för föroreningar som desinfektionsbiprodukter. Dessa föroreningar kan ha en möjlig påverkan på människors och djurs hälsa.

Närmare om biologiska faror

Förslaget är baserat på ett underlag skrivet av det gemensamma forskningscentrumet JRC (Bilaga 7). En rapport som granskades och kommenterades innan slutgiltig publicering av EFSA¹. Enligt bakgrunden till förslaget har EFSA:s yttranden beaktats när den slutgiltiga versionen av dokumentet utarbetades. När så inte har varit fallet har en motivering lämnats. Vid en genomläsning av Bilaga 7 har inte EFSA:s kommentarer varken beaktats eller kommenterats till fullo. Med avseende på hälsorisker orsakade av biologiska faror gäller det framförallt vilka ingångsvärden som användes i hälsoriskbedömningen: halter av olika patogener i avloppsvatten i allmänhet, men också i andra strömmar såsom vatten från slakterier, mjölkindustrier eller tillverkning av gelatin från hudar, skinn och ben som kan utgöra en särskild risk för djur.

Det underlag som har tagits fram med avseende på reduktion av indexorganismer ($> 5 \log E. coli$, $> 6 \log$ somatiska kolifager samt $> 5 \log$ sporer av *Clostridium perfringens*) baseras i huvudsak på siffror från Australien², i stället för det som framtagits i Kalifornien³ där log-reduktionerna för patogener skulle motsvara 12 log för virus (mätt som somatiska kolifager), 10 log för bakterier (mätt som *E. coli*) samt 10 log för *Cryptosporidium spp. oocystor* (till vilken JRC anger sporer från *C. perfringens* som lämplig indikatororganism, vilket endast gäller för desinfektion). Det framgår inte varför de lägre kraven var de som anammades för Europeiska förhållanden.

Kvalitetskrav för återvunnet vatten för bevattning baseras i huvudsak på mätning av *E. coli* som en relevant indikator för bakteriella patogener i rutinövervakningen. Ett gränsvärde på $< 10 \text{ cfu}/100 \text{ ml}$ är i gränsländet för vad som kan anses acceptabelt med avseende på folkhälsa. Detta uppnås dock inte genom 5 log reduktion då obehandlat avloppsvatten i regel innehåller närmare $10^7 \text{ cfu}/100 \text{ ml}$. Det är heller inte tydligt varför det ställs lägre krav med avseende på bevattning av grödor avsedda som foder åt mjölk- eller köttproducerande djur då detta kan leda till att zoonotiska agens, såsom salmonella, riskerar att introduceras till en reservoar i djurpopulationen.

I ovan nämnd granskning av EFSA som gjorts på underlag från JRC återfinns också de invändningar för de kemiska farorna som vi anför ovan.

¹ EFSA Supporting publication 2017;15(7):EN-1247

² NRMHC-EPHC-AHMC (2006) Australian guidelines for water recycling: managing health and environmental risks: Phase 1. National Water Quality Management Strategy. Natural Resource Management Ministerial Council, Environment Protection and Heritage Council, Australian Health Ministers' Conference. Canberra, Australia.

³ CDPH (2014) Regulations related to recycled water. California code of regulations, Sacramento, USA.

Beslut i detta ärende har fattats av t.f. generaldirektör Eiríkur Einarsson. I den slutliga handläggningen har deltagit risk-nytta värderare Jakob Ottoson och dricksvattensamordnare Per-Erik Nyström, föredragande.

Eiríkur Einarsson
T.f. generaldirektör

Per-Erik Nyström
Dricksvattensamordnare